

«ВЕСЕЛКА» — державне спеціалізоване видавництво дитячої літератури в Україні. Засн. 1934 у Києві як Дитвидав УРСР. 1941–56 не діяло. Від 1964 — сучасна назва. Орден Дружби народів (1984). Видає художні та наук.-пізнав. твори вітчизн. та зарубіж. літ.-ри для дітей різного віку, а також юнацтва. За роки незалежності України «В.» видала понад 600 назв книжок заг. тиражем бл. 50 млн прим. Започатковано серії — «Українське відродження», «Гетьмани України», «Кошові Запорозької Січі», «Світочи», «Живиця», «Золоті ворота», «Україна — рідний край», «Мово рідна, слово рідне», «Нашого цвіту — по всьому світу», «Скарбниця світової казки», «Символіка», «Ластовенятко», «Рідній школі». Серед книжок «В.» цього часу — «Пояснення тризуба, герба Великого Київського князя Володимира Святого» О. Пастернак (1991), «Чи я в лузі не калина була» (1991), «Як жив український народ» М. Грушевського (1992), «Іван Мазепа», «Богдан Хмельницький», «Петро Сагайдачний», «Іван Сірко» (усі — 1992), «Самійло Кішка» (1993), «Дмитро Вишневецький (Байда)» (1995); «Національна символіка України» В. Сергійчука, «Кирило Устиянович» О. Федорука (1992), «Історія України в народних думках та піснях» Григор'єва-Нашого (1993). Укр. звичаям, побуту, родин. традиціям присвяч. книжки із серії «Живиця» — «Каштанове свічадо» В. Качкана, «Мамина вишня» А. Пашкевича (обидві — 1992), «У серці — рідна Україна» А. Мокренка (1994), «Народний календар» М. Міщенка (1995), «Український рік» В. Скуратівського (1996) та ін. Видано низку книжок з історії України — «Лесь, преславний гайдамака» Б. Грінченка (1991), «Княжа Україна» Олександра Олеся (1991), «Про українську мову і українську школу» М. Грушевського (1991), романи «Святослав», «Володимир» С. Скларенка (обидва — 1991), укр. легенди та перекази «Змієві вали», «Оповідання про славне Військо Запорозьке низове» (1992), «Галерея портретів» М. Костомарова (1993), «Було колись в Україні» І. Крип'якевича (1994), «Запорожжя в залишках старовини» Д. Яворницького (1995). Видано книги В. Винниченка, Олега Ольжича, Б. Лепкого, Олени Пчілки, Г. Хоткевича, В. Короліва-Старого, О. Кониського, М. Вороного, Г. Епіка, В. Милорадовича, Н. Кибальчич, Б.-І. Антонича, В. Підмогильного, В. Стуса, В. Симоненка, В. Голобородька, І. Калинця, І. Світличного, В. Підпалого, Ю. Будяка, Є. Маланюка, Ю. Дарагана, М. Руденка, Б. Антоненка-Давидовича. Серію «Мово рідна, слово рідне» представляють: однойм. збірник (1989), кн. «Диво калинове» (1988), «Таємниці слова» Є. Чак (1991), «Рідна мова» Д. Павличка (1994), «Чари барвінкові» (1996) Д. Білоуса.

1999 засн. серію книжок «Українській дитині», видано кілька абеток, бібліотеку казок зарубіж. авторів. У серії «Шкільна бібліотека» виходять твори, що вивчаються за шкіль. програмою Міністерства освіти і науки України, а в серії «Урок літератури» — нариси про творчість видат. письменників. Про духовні джерела українського народу розповідають книжки: «Біблія для дітей», «Світло з неба» (обидві — 1992), «Отче наш» (1994), збірки колядок з нотами «Нова радість стала» (1991) та «Ой радуйся, земле» (1993; 1994; 1995), «Бог предвічний народився». Особливе місце у веселчан. видавн. програмі займає Шевченкіана: вийшло 45 видань поета тиражем майже 15 млн прим., серед них — двотомник «Поезії» (1989), «Кобзар» (1990), «Буквар південноруський, 1861 року» (1991). У 2003 започатковано серію малоформат. книжечок «Золотий жук», у яких представлені твори всесвітньо відомих майстрів детектив. жанру. Для молодих авторів засн. серію «Вперше у «Веселці»». Серед видань «В.» останніх років: «Благослови, мати!» (2001), «Історія русів» (2001; 2003), «Повість минулих літ» (2002, 3-є вид.), тритомник «Щоденники» О. Гончара (2002–04), «Українські билини» (2003; 2004), «Автопортрет» В. Касіяна (2004). Видання «В.» ілюстрували відомі укр. художники, зокрема В. Касіян, А. Резниченко, А. Базилевич, М. Деревус, Н. Лопухова, В. Полтавець, О. Павловська, М. Приймаченко, О. Яблонська, Г. Якутович, В. Голозубов, В. Мельниченко, В. Ульянова, О. Кошель, Р. Масаутов, О. Івахненко, М. Стороженко, Г. Якутович, М. Пшінка, О. Міщенко, А. Василенко, К. Штанко, Б. Михайлов, В. Ковальчук. За видані «В.» твори для дітей, що стали помітним явищем у культур. житті країни, Держ. премії України ім. Т. Шевченка удостоєні М. Вінграновський (1984), Є. Гуцало (1985), О. Іваненко (1986), Григорій Тютюнник (1989), Д. Білоус (1990), Я. Гоян (1993), В. Симоненко (1995). Письменники, художники й упорядники кращих дит. книжок, виданих у «В.», нагороджуються Літ. премією ім. Олени Пчілки (від 1992). При видавництві створ. Всеукр. центр дит. книжки. Від 2002 «В.» видає Всеукр. журнал для дітей **«Веселочка»**. Директор видавництва — **Я. Гоян** (від 1989).

Рекомендована література

1. Слабошпицький М. Зустрічі без прощання, або ж Похвальне слово «Веселці» // Уряд. кур'єр. 2004, 23 квіт.;
2. Гримич В. Родинне коло «Веселки» // Там само. 7 серп.

В. В. Богаєвський

Бібліографічний опис:

Веселка / В. В. Богаєвський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-33748>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).